

De stem van het meer

Santa Montefiore bij Boekeryj:

Onder de ombu-boom

Het vlinderkistje

De Vergeet mij niet-sonate

De zwaluw en de kolibrie

Valentina's laatste reis

De zigeunermadonna

Het geheim van Montague

De Franse tuinman

In de schaduw van het palazzo

De affaire

Villa Magdalena

Fairfield Park

De vuurtoren van Connemara

De dochter van de imker

De witte duif

Onder de Italiaanse zon

Een handvol geluk (voorheen Het gouden licht)

Naar de overkant

Een tijdloze liefde

Wacht op mij

De vrouwen van kasteel Deverill

Als de rododendron bloeit

De laatste roos van de zomer

De vergeten Deverill

De verre horizon

De stem van het meer

Bij het licht van de maan

Een nieuw begin

De kus

boekeryj.nl

SANTA MONTEFIORE

De stem van het meer

Het leven van Eliza, het buurmeisje van de Deverills,
neemt een dramatische wending als ze halsoverkop
verliefd wordt op de zoon des huizes

Vertaald door Erica Feberwee

ISBN 978-90-225-9248-9
ISBN 978-94-023-2299-6 (e-book)
ISBN 978-90-528-6689-5 (audio)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Eliza of the Lake*

Vertaling: Erica Feberwee

Omslagontwerp: Johannes Wiebel | Punchdesign

Omslagbeeld: © shutterstock.com en stock.adobe.com

Zetwerk: Mat-Zet bv, Huizen

© 2024 Montefiore Ltd

© 2024 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Voor Avril Price, vriendin en mentrix.
In dankbaarheid.*

Eliza

Het meer

Ballinakelly, Graafschap Cork

Zonder te weten waarom, word ik naar het meer getrokken, als een hond naar het graf van haar baasje. Het is alsof er onder dat stille, vredige oppervlak een vreselijk verlies schuilgaat. Een verlies dat ik niet kan peilen, niet kan duiden, ook al zegt mijn hart dat het gaat om iets wat me dierbaar is. Mistflarden zweven boven het water, als schimmen die waken over een arme gekwelde ziel in een ongemarkeerd graf, omhuld door de stilte op de bodem van het meer. Achter mijn ribben voel ik een kracht die aan me trekt en van geen wijken weet. Met mijn voeten stevig op de grond geplant weersta ik de drang om eraan toe te geven. Dat valt niet mee, de drang is sterk. Wat zou het gemakkelijk zijn om me door die onzichtbare kracht te laten meetrekken, het water in. Wat zou het gemakkelijk zijn om voor vergetelheid te kiezen. In het uitdagende spel met de dood schuilt een perverse bevrediging. Elke keer dat ik weerstand weet te bieden, ervaar ik een bedwelmend gevoel van triomf. Het meer zal deze strijd niet winnen!

Telkens opnieuw word ik geraakt door de schoonheid van het kristalheldere water, door de verrukkelijke verandering van het licht, afhankelijk van het uur en de seizoenen. Soms, op een winterochtend

wanneer het water bevroren is, verlenen de koude stralen van de dageraad het ijs een blauwachtige gloed en lijken de schimmen op lijkwades die zweven tussen gecanneleerde zuilen in de spookachtige luchtspiegeling van een kathedraal. Maar op een zomeravond zet het licht de nevelen in vuur en vlam, zodat ze dieprood en goudgeel kleuren en ik mijn ogen er niet van af kan houden, als een kind dat als gehypnotiseerd naar een laaiend haardvuur kijkt. Dan lijken de schimmen op engelen die ons het licht en de liefde en de belofte van het Hemelse paradijs komen brengen. Op die momenten voel ik, in plaats van de drang om weg te zinken in de diepte, een verlangen om hoog op te stijgen, dat heerlijke licht tegemoet.

Het liefst ben ik buiten. Ik zit liever aan de waterrand dan binnen in de grote, hoge kamers gevuld met schaduwen. Cavan Court is meer dan honderd jaar oud, en helemaal alleen voel ik me er niet op mijn gemak. Het huis is te groot, te stil, en ik ben bang voor de geesten die er rondwaren. Want die zijn er, dat weet ik zeker. In Cavan Court heerst de rust, de stilte van een crypte, en in die stilte, in die ondraaglijke stilte, hoor ik voetstappen en een vreemd geschuifel en soms – God helpe me – hoor ik stemmen. Daarom ben ik liever hier, bij het meer, waar de bries als tedere vingers door mijn haar strijkt en waar overal om me heen het lieflijke, opbeurende gezang van vogels klinkt.

Geen schoonheid zo uniek als die van Ierland, diep verankerd en zo oud als de wereld. De schoonheid van dit land is versmolten met mijn ziel en vervult me met weemoed. Omgeven door die tijdloze schoonheid wacht ik bij het meer, want ik weet dat hij zal komen. Dat heeft hij beloofd, en hij is er de man niet naar om zijn belofte te breken. Ik ben gelukkig en tevreden, want terwijl ik wacht komen er herinneringen naar boven. Herinneringen zijn als vruchten aan een boom, zowel zoet als bitter, maar stuk voor stuk verrukkelijk; een

delicatesse. Ook de bittere verschaffen een vreemd genoeg. Melancholie oefent op mij dezelfde aantrekkingskracht uit als het meer. Het is alsof er een diepe droefenis in me schuilt, waarvan de herkomst ongrijpbaar blijft maar die onafgebroken aan me trekt, net als de mistige sluiers die boven het water zweven. Starend naar het meer word ik me steeds scherper bewust van een overweldigend gevoel van verlies. En ergens ver weg klinkt vaag de echo van mijn naam, meegevoerd door de tijd, als een fluistering in de wind.

1

1865

‘Eliza! Grootmama gaat het loodje leggen! Als je niet opschiet, kom je te laat!’

Dat had ik al zo vaak gehoord. Al drie keer eerder had het erop geleken dat Grootmama Gin, zoals we haar stiekem noemden, het loodje ging leggen, maar telkens was ze, als door een wonder, onder het slaken van gehijg en gesputter en met een salvo van krachttermen, gespaard gebleven. Waarom we snotterend en met betraande gezichten om haar heen stonden, vroeg ze dan. En of er soms iemand dood was.

Dus ik maakte geen haast om aan haar ‘sterfbed’ te verschijnen. Integendeel, ik verstopte me.

Cavan Court was een groot huis, met twee kleinere vleugels aan weerskanten van het indrukwekkende middengedeelte. De gevel was rondom voorzien van een kroonlijst en een decoratieve balustrade, met op gelijke afstand van elkaar sokkels met daarop reusachtige stenen urnen. Cavan Court was zowel groot als groots; een huis waarin je gemakkelijk zoek kon raken wanneer je, zoals ik, niet gevonden wilde worden. Maar ik had ontdekt dat het dak een nog betere plek was om me schuil te houden voor Celia, Betsy en Gertrude, mijn drie

oudere zussen, die van onze moeder opdracht hadden gekregen me te gaan halen. Net als ik kenden ze alle hoeken en gaten van het huis. Het dak was de enige plek waar ze me niet zouden vinden. Via een zolderraam klom ik naar buiten, en met mijn rokken strak om me heen gewikkeld, mijn rug tegen de leien dakpannen, kroop ik weg achter een urn. Het geroep van beneden deed me huiveren van genot, in het besef dat ze me nooit zouden vinden. Ik had me hier al eerder verstopt, en tot dusverre hadden ze altijd tevergeefs gezocht.

Het was begin juni, en uit de tuin steeg een verrukkelijke geur op van lavendel en boerenjasmijn. Vanwaar ik zat keek ik neer op het Italiaanse terras met zijn symmetrische, zorgvuldig gesnoeide taxushagen rond een vijver waarop waterlelies dreven als volmaakt gevormde roze kopjes. Mama was buitengewoon kritisch op haar tuin, een van de weinige aspecten van haar leven die ze volledig onder controle had. Ze genoot ervan de tuinlieden te commanderen, en ze ontleende een pervers genoegen aan de vondst van een sprietje onkruid in een bloembed of de ontdekking van een vormboom die niet perfect rond was gesnoeid. Zelfs op mijn zeventiende begreep ik al dat de tot in de puntjes verzorgde, strak vormgegeven tuin haar perfectionistische, dwingende aard weerspiegelde. Want net als op de borders was er ook op haar uiterlijk niets aan te merken; geen knoop zat los, geen haar ontsnapte aan de spelden in haar kapsel. En net als de rozen was ze gezegend met een stekelige schoonheid; liefvallig om te zien, maar wie te dichtbij kwam maakte kennis met haar doornen.

Links vanwaar ik zat zag ik de stallen, gebouwd rond een binnenplaats belegd met keien en net zo groots en indrukwekkend als het huis. De ingang werd gevormd door een brede poort met daarboven een koepeldak compleet met een windvaan die maar al te vaak – en doorgaans correct – regen voorspelde. Onder het koepeldak gaf de klok met zijn zwarte wijzerplaat de tijd aan. Het was vier uur. Als

Grootmama Gin opnieuw gespaard bleef, zou het niet lang meer duren of ze riep om haar borrel.

Aan de andere kant van de heuvels lagen het stadje Ballinakelly en de Keltische Zee, maar zelfs vanaf mijn hoge uitkijkpost waren ze niet te zien. Grazige hellingen en uitgestrekte bossen belemmerden het zicht op alles wat buiten het grondgebied van Cavan Court lag. Ook op Kasteel Deverill, de zetel van het illustere geslacht Deverill, hemelsbreed slechts enkele mijlen verderop, maar met de sjees was het een behoorlijke rit over kronkelende wegen vol kuilen en plassen. Het feit dat ik het niet kon zien, maakte het kasteel nóg intrigerender. Het was veel ouder dan ons huis en met zijn indrukwekkende torens en borstweringen oneindig veel imposanter. Het schitterende kasteel was als een zon, en alle grote huizen eromheen – Cavan Court was slechts een van de vele – keerden zich ernaartoe, in de hoop zich te mogen koesteren in de gastvrijheid ervan en zich dankzij de nabijheid van die sterke muren geborgen te weten.

Het kasteel mocht dan intrigerend zijn, dat gold nog sterker voor de familie die er woonde sinds Barton Deverill, halverwege de zeventiende eeuw, de grond van koning Karel II had gekregen en in de adelstand was verheven, als beloning voor zijn trouw. Papa en Greville Deverill, de zesde Lord Deverill van Ballinakelly, waren oude vrienden; ze kenden elkaar al hun hele leven. En mama cultiveerde haar vriendschap met Lady Judith Deverill alsof haar leven ervan afhing. En misschien was dat tot op zekere hoogte ook wel zo. Want Lady Deverill was niet alleen de officiële koningin van het graafschap Cork, ze had bovendien drie ongetrouwde en buitengewoon begeerlijke zonen: Hubert, Lance en Tertius. Ze waren alle drie rijk, knap en succesvol in alles wat ze ondernamen, precies zoals je dat van een Deverill zou verwachten. Het was de droom van mijn drie oudere zussen om zo'n grote vis aan de haak te slaan. Celia had haar

zinnen gezet op Hubert. Misschien had ze zelfs gevoelens voor hem, maar volgens mij wilde ze vooral zielsgraag de zevende Lady Deverill worden. Dergelijke dagdromen waren mij niet vergund. Mannen van dat kaliber zouden voor mij wel altijd onbereikbaar blijven. Ik was als een porseleinen kopje op het dressoir; een kopje van fraai Dresden-porselein, maar met een barst erin. En zo'n kopje wilde niemand.

Het stoorde me niet dat ik anders was dan mijn zussen. Als jongste was ik het gewend dat ik werd geplaagd, en die plagerijen waren me op een wonderlijke manier zelfs dierbaar geworden. Geplaagd worden betekende dat ik aandacht kreeg, en net als alle kinderen genoot ik daarvan. In dat opzicht was ik geen uitzondering. Wat me dan toch zo anders maakte, was lastig te definiëren. Joseph, mijn grote broer, die als enige van de familie zijn best deed om me te begrijpen, vergeleek me met een jonge merrie die niet te beleren viel. En papa, die minder poëtisch was ingesteld, noemde me gewoon een warhoofd.

Als klein meisje had ik het onmogelijk gevonden om me te concentreren, om gehoorzaam te doen wat me werd opgedragen, om te luisteren en in me op te nemen wat er werd gezegd, en om stil te zitten. Ik had driftbuien en kon maar niet begrijpen waarom ik mijn zin niet kreeg. Ik trok eropuit, de bossen in, en wanneer ik thuiskwam zat ik onder de modder en had ik scheuren in mijn jurk. Maar daar trok ik me niks van aan. Ik speelde met de kikkers in de vijver, ik stak mijn hoofd in het water om naar de goudvissen te kijken, en op een dag kwam ik op het idee om mijn haar af te knippen omdat ik op een muis wilde lijken. Mama viel van schrik in zwijm. Ik was niet in staat de gevolgen van wat ik deed te overzien. Terwijl de jaren verstreken en mijn zussen opgroeiden tot jongedames, probeerde ik een voorbeeld aan hen te nemen, want dat werd van me verwacht. Bovendien had ik er genoeg van om altijd maar weer iedereen teleur te stellen.

Maar hoe ik ook mijn best deed, ik oogstte bij mijn ouders – met name bij mijn moeder – niet de waardering die mijn zussen ten deel viel. Ik werd ‘hysterisch’ genoemd, zelfs ‘gek’, woorden die staken en me bijbleven, woorden die zich als klitten in mijn hoofd vastzetten. Een huwelijk was voor mij niet weggelegd. Dat wist ik omdat ik mijn ouders over me had horen praten. Er was geen man die me zou willen; daar waren ze het over eens. Ik vormde een last die de familie zou moeten dragen. Wanneer mijn ouders er niet meer waren, zou mijn broer Joseph, de gekoesterde zoon en erfgenaam, voor me moeten zorgen. Ik was een porseleinen kopje met een barst, ongewenst vanwege mijn onvolkomenheden, maar desondanks onderdeel van de verzameling. En een verzameling hoort nu eenmaal compleet te blijven.

Ook toen ik groter werd, had ik nog regelmatig driftbuien en joeg ik iedereen, zelfs papa, de stuipen op het lijf. Mama was ten einde raad en wist niet wat ze met me aan moest. Een klein kind riep je met een flinke tik tot de orde, en papa aarzelde niet om zijn rotting te gebruiken. Maar naarmate ik ouder werd, en steeds rebelser en eigenzinniger, liet ik me ook daarmee niet langer in het gareel dwingen. De wanhoop nabij riep mama de hulp in van de dokter. En het was dokter Snaith die me uiteindelijk van mijn driftbuien genas. Zijn behandeling was buitengewoon effectief.

In mijn ogen was de lange, grijze man met de hoge, bolle rug stokoud. Minstens zo oud als mijn grootvaders, ook al liep hij niet met een stok, zoals grootpapa Hartley, en ook al had hij geen trilhanden, zoals grootpapa Walter. Hij arriveerde in een lange zwarte jas met hoed, zijn wangen gingen schuil onder harde witte snorharen, en achter zijn dikke brillenglazen leken zijn ogen op reusachtige bollen kikkerdril. Zijn lippen glansden vochtig, alsof hij er net met zijn tong was langsgegaan; ze krulden zich in een geruststellend bedoelde

glimlach terwijl hij me zei op het bed te gaan liggen. We waren alleen. Mama was niet geïnteresseerd in de behandeling, alleen in de uitkomst daarvan. Ze hoopte ongetwijfeld op een snelle diagnose met een daaruit voortvloeiende remedie die korte metten zou maken met mijn explosieve gedrag.

Dokter Snaith legde twee vingers op mijn pols en stelde me een heleboel vragen. Ik beantwoordde ze zo goed als ik kon, maar ik geloof niet dat ik veel verder kwam dan ‘ja’ en ‘nee’. Als ik verlegen was vond ik het moeilijk om mijn gedachten onder woorden te brengen. Ik moet hem glazig hebben aangekeken, want na een tijdje stopte hij met praten en legde hij zijn handen op mijn enkels. Hij kneep erin, vernauwde zijn ogen tot spleetjes en knikte alsof hij een vermoeden bevestigd zag, ook al had ik geen idee wat dat vermoeden kon zijn. Mijn blik gleed naar de boom voor het raam, naar een koerende duif op een tak. Het geluid was hypnotiserend, en ik had het gevoel dat ik door het raam naar buiten zweefde om me bij de duif te voegen.

Toen stak de dokter zijn arm onder mijn jurk en liet hij zijn hand in de pijp van mijn onderbroek verdwijnen. Op slag was ik de duif vergeten en werd mijn aandacht getrokken naar de plek tussen mijn benen waar zijn warme tastende vingers me aanraakten. Verrast keek ik hem aan. Hij beantwoordde mijn blik en maakte een zacht, grommend geluid, alsof hij opnieuw een vermoeden bevestigd zag of misschien wel een diagnose stelde. Lag de oorzaak van mijn ‘probleem’ daar?

Zijn bril besloeg, zweetdruppeltjes parelden op zijn voorhoofd, en zijn lippen glansden als varkensvet. Toen hij zijn hand ten slotte terugtrok klopte hij me glimlachend op de arm. ‘Denk erom dat je braaf bent, Eliza. En dat je tegen niemand iets zegt. Ik vertrouw erop dat ik je zal kunnen genezen van je hysterie, maar dat kan alleen als mijn behandeling geheim blijft. Begrijp je dat?’

Ik was dol op geheimen, en ik was maar al te graag bereid om iets voor mijn moeder te verzwijgen. Dus ik knikte. Blijkbaar doorzag hij de gretigheid in mijn blik, want zijn glimlach werd breder.

In de week daarna hield ik me rustig. Zelfs meer dan dat. Ik bemoeide me met niemand en was volledig in mezelf gekeerd. Mama was erg tevreden, en papa hoefde niet één keer zijn rotting te gebruiken. Aan het eind van de week waren de bloedige striemen van de laatste klappen bijna helemaal verdwenen. Maar hoe opwindend ik het ook vond om een geheimpje voor mama te hebben, ik voelde me tegelijkertijd schuldig, want ik wist instinctief dat handen – zelfs mijn eigen handen – niets in mijn onderbroek te zoeken hadden. Om dat ongemakkelijke gevoel te verdrijven zocht ik afleiding in wat ik het liefste deed: lezen.

Natuurlijk kreeg ik niet dezelfde lessen als mijn zussen. Daar zou ik volgens mama toch niets van begrijpen. En ik kon me inderdaad niets saaiers voorstellen dan geschiedenis of het gebruik van een globe. En Latijn en Frans waren veel te moeilijk voor me. In plaats daarvan verdiepte ik me liever in mijn lievelingsboek, een prachtige, gebonden editie van *De sprookjes en volksverhalen van de gebroeders Grimm*. Dat las en herlas ik telkens opnieuw, en het verveelde me nooit.

Ik had het boek gekregen van grootpapa Hartley, mama's vader. Het zat vol met ezelsoren en ik had het inmiddels bijna stukgelezen. Ik kon maar geen genoeg krijgen van de duistere verhalen en van de magie die daarin een rol speelde en waarin ik oprecht geloofde. In de takken van de bomen zocht ik naar bosgeesten, in de paddenstoelen die tussen hun wortels groeiden zag ik elfenhuisjes, en ik was ervan overtuigd dat de dansende zonnevlekken bovennatuurlijke wezentjes waren die probeerden mijn aandacht te trekken.

Ik hield van de natuur en ik was dan ook altijd in een van de tuinen van Cavan Court te vinden, waar ik met de vlinders en lieveheers-

beestjes speelde, met de insecten die in het vochtige kreupelhout scharrelden en boven de borders zoemden. Ik genoot ervan om de kippen te voeren en eieren te rapen, maar ik was vooral dol op muizen. De veldmuizen die door de houtschuur trippelden, ving ik met kleine valletjes die de diertjes geen pijn deden. Dan nam ik ze mee naar mijn kamer en stopte ze in kooitjes van kippengaas die ik zelf maakte. In plaats van sommen maken deed ik liever iets met mijn handen: borduren, houtbewerken, weven. Maar ik was traag en snel afgeleid. Miss Bateman, onze ernstige, serieuze gouvernante met zachte donshaartjes op haar bovenlip en een nietszeggend, vlezig gezicht, stoorde zich aan mijn rusteloosheid en zuchtte geërgerd wanneer mijn aandacht verslaptte en ik uit het raam staarde. Maar geduldig en toegeeflijk als ze was, liet ze me met rust. Al was het maar omdat ze haar aandacht liever aan mijn zussen besteedde, die voor een ontwikkelde vrouw als zij veel interessantere leerlingen waren. Tijdens een van die lange ochtenden in de leskamer hoorde ik haar tegen Celia zeggen dat dokter Snaith me van mijn driftbuien had genezen. Misschien had ze wel gelijk. De felle razernij die me soms overviel, leek te zijn weggeëbd. Wat hij ook had gedaan met zijn tastende vingers, het had effect gehad, ook al was er op de plek die hij had aangeraakt voor zover ik wist niets veranderd.

Maar toen stak de razernij opnieuw de kop op, feller en giftiger dan ooit, en weer werd de hulp van dokter Snaith ingeschakeld. Ik wilde uitleggen dat Betsy een van mijn muizen had doodgeslagen met haar pantoffel; dat het verkeerd was om een levend wezen dood te maken; dat een muis net zo veel recht had op het leven als zij. Maar ik moest zo hard huilen dat ik de woorden niet kon vinden. En het zou hoe dan ook geen verschil hebben gemaakt. Ik was opnieuw mijn beheersing verloren, ik was volledig doorgedraaid en had Betsy van alles naar haar hoofd gegooid, met een kapotte lamp en een snee in

haar wang tot gevolg. Dokter Snaith voelde deze keer niet eens meer aan mijn enkels.

Daarna genoot ik er niet langer van om een geheimpje te hebben, ik beleefde er geen plezier meer aan om iets te weten wat mama niet wist. De behandeling van dokter Snaith had ongemakkelijk gevoeld, hij had me met zijn tastende vingers zelfs pijn gedaan. Terwijl hij ruw zijn werk deed, had hij me verboden hem aan te kijken en me opgedragen een kussen voor mijn gezicht te houden. Dat had me bang gemaakt. Toen ik begon te huilen, zei hij opnieuw dat ik braaf moest zijn en geen scène moest maken. Hij probeerde me alleen maar beter te maken, stelde hij me gerust, en hij haalde een snoepje uit zijn dokterstas. Maar ik wilde geen snoepje. Ik wilde dat hij wegging en nooit meer terugkwam. Toen hij vertrok wist ik dat ik nooit meer aan de razernij mocht toegeven. Dat ik een manier moest zien te vinden om me te beheersen. En terwijl ik daarnaar op zoek was, ontdekte ik het meer.

Alsof een stem me riep, alsof een onzichtbare hand me wenkte, liep ik erheen. Aan het eind van de tuinen leidde een veelgebruikt pad tussen hoog gras en uitbundig bloeiende boterbloemen naar de waterkant. Ver van het huis, ver van de bedienden en van miss Bateman, die beslist de dokter weer zou hebben gewaarschuwd als ze me had horen gillen, gooide ik al mijn woede, al mijn frustratie eruit. Een koppel eenden vloog verschrikt op. Uitgeraasd en buiten adem liet ik mijn blik over het water gaan, geboeid door het spel van het licht dat in oogverblindende glinsteringen van zilver over het spiegelende oppervlak wervelde. Vanaf dat moment vond ik troost op die vredige, stille plek en hoefde dokter Snaith me niet langer te betasten op plekken waar zijn vingers niet welkom waren.

Ik werd opgeschrikt uit mijn overpeinzingen door de dwingende stem van Celia. Ze dacht blijkbaar dat ik in de tuin was, want ik zag

haar, met haar handen op haar heupen, het Italiaanse terras oversteken. Haar lange rok sleepte over de stenen. Net als bijna alle oudste kinderen was ze erg bazig, en met mij had ze al helemaal geen geduld. Ze had mama's blonde haar geërfd en van papa zijn porseleinblauwe ogen en wilskrachtige kaak. Iedereen roemde haar schoonheid, alsof ze daar ook maar iets voor had hoeven doen, en bewonderde haar vele talenten. Ze was ijverig en vol toewijding, en wát ze ook aanpakte, ze rustte niet voordat ze het tot in de perfectie beheerste. Ze kon prachtig pianospelen, en zingen, en dansen; ze sprak vloeiend Frans en ze las Latijn en Grieks. Maar ze was ook bazig. Niet dat ook maar iemand zich daaraan stoorde. Misschien was mama er stiekem wel trots op dat Celia zich tot haar evenbeeld ontwikkelde. Maar alleen moeders mochten bazig zijn. Dat was hun privilege. Als Celia met Hubert Deverill trouwde, als ze de scepter ging zwaaien op het kasteel, dan werd ze helemaal onverdraaglijk, dacht ik somber. *O Heer, wees ons genadig en bespaar ons dat.*

Inmiddels zag ik dat Betsy ook op het terras was verschenen. Wag-gelend als een eend liep ze achter Celia aan. Anders dan Celia, die nu al de lady speelde, was Betsy weinig elegant. Ze had geen enkele interesse in vrouwelijke bezigheden zoals borduren, ze gaf niet om mooie kleren en ze had geen gevoel voor mode. Ze had prachtig donker haar, maar ze nam zelden de moeite er linten in te vlechten. Betsy was het gelukkigst wanneer ze in het zadel zat. Zodra ze haar kans schoon zag, trok ze er met haar paard op uit. Papa zou het ten strengste afkeuren als hij wist dat ze reed als een man, met haar rokken hoog opgehesen, haar laarzen aan weerskanten in de stijgbeugels. Zo galoppeerde ze wild en roekeloos over de heuvels terwijl ze haar paard de sporen gaf om het dier tot nog grotere snelheid aan te zetten. Ik dreigde soms dat ik het aan papa zou vertellen, maar Betsy wist net zo goed als ik dat hij toch niet naar me zou luisteren. En zelfs

als hij wel naar me luisterde, zou hij denken dat ik het verzon. Er was niemand die me geloofde, vanwege de verzinselfs die vaak spontaan bij me opkwamen.

Betsy keek omhoog, naar het dak, waar ik nog altijd achter de urn zat weggekropen. Wantrouwend kneep ze haar lichtbruine ogen tot spleetjes. 'Eliza, als je op het dak zit, zeg ik het tegen papa en dan zul je ervan lusten!'

Ik zuchtte. Er hielp geen moedertjelief aan. Ik kon maar beter naar Grootmama Gin gaan voor het gebruikelijke, saaie afscheidsritueel, anders liep ik het risico dat ze mijn geheime schuilplaats zouden ontdekken, en dan was die niet langer geheim. Met tegenzin stopte ik de muis die ik als speelkameraadje had meegenomen weer in mijn mouw en klom ik door het zolderraam naar binnen. Daar klopte ik zorgvuldig het mos van mijn jurk, uit angst dat het me zou verraden. Via de smalle bediendentrap sloop ik naar beneden, waar ik koers zette naar de slaapkamer van mijn grootmoeder.

Op mijn hoede duwde ik de deur open. Daarachter was het donker; de zware gordijnen waren dichtgeschoven om de zon buiten te sluiten. Op het nachtkastje brandde een kaars. Het was warm en bedompt in de kamer, en er hing een geur van wierook. Maar niets kon de geur van de naderende dood maskeren. Papa stond aan grootmama's bed en hield haar benige hand in de zijne; zijn volle donkere baard en borstelige wenkbrauwen konden niet verhullen hoe verslagen hij eruitzag. Grootpapa Walter zat in een gemakkelijke stoel die hij naar het bed had geschoven om zo dicht mogelijk bij zijn vrouw te zijn; zijn gezicht stond verveeld, alsof hij, net als ik, niet geloofde dat ze stervende was en in toenemende mate genoeg begon te krijgen van dit langdradige ritueel dat we nu al zo vaak hadden opgevoerd. Mama hield haar handen gevouwen alsof ze bad. De dominee stond in zijn zwarte toga aan het voeteneind van het bed; in het kaarslicht

leek zijn lange, ernstige gezicht van was. Hij zag er eerder uit als de Man met de Zeis dan als een dienaar van God. Gertrude, Betsy's tweelingzus, stond aan de andere kant van het bed naast papa; een toonbeeld van vroomheid en toewijding, als een heilige op een religieus schilderij. Naast haar stond Joseph; het kaarslicht benadrukte zijn gebeeldhouwde trekken. Toen onze blikken elkaar kruisten, trok hij vluchtig met zijn mond alsof hij een glimlach moest verbijten. Want glimlachen was verboden terwijl we wachtten totdat Emeline Fairfield haar laatste adem zou uitblazen. Het was allemaal schone schijn, want we vonden Grootmama Gin lastig en veeleisend; dat gold zelfs voor papa, haar zoon. Ik vermoedde dat iedereen bad dat het niet opnieuw vals alarm zou blijken te zijn; dat God Zich niet weer op het laatste moment zou bedenken, maar haar eindelijk thuis zou halen. Ik vouwde mijn handen en richtte me met mijn vurigste wens tot de hemel. *Alstublieft, Heer, maak dat ik van mama naar het zomerbal van de Deverills mag!*

Op dat moment kruiste mijn blik de hare. Ze keek me streng aan. Vanwege mijn gebed – er was niets wat haar ontging – of omdat ik te lang op me had laten wachten, dat wist ik niet. Gelukkig werd ze op dat moment afgeleid doordat de deur openging. Heel even gleed er een schacht daglicht over grootmama's roerloze trekken. Maar het waren niet de engelen die zich over haar ziel kwamen ontfermen, het waren Celia en Betsy die luidruchtig naar binnen schuifelden. De deur viel achter hen dicht, de kamer werd opnieuw in een somber soort schemering gedompeld. Mijn zussen namen hun plaats aan het bed in. Ik boog opnieuw mijn hoofd. Celia gaf me een nijldige por, Betsy klakte met haar tong, maar ik sloot mijn ogen en dacht aan het zomerbal.

Grootpapa Hartley, mama's vader, had me verteld dat bij het zomerbal van de Deverills niet alleen de voorname families uit het

graafschap bij elkaar kwamen om in hun mooiste kleren te dineren en te dansen, maar dat de elfen, de bosgeesten en de kabouters bij die gelegenheid hun eigen feest vierden. De grond waarop het kasteel was gebouwd, had ooit toebehoord aan een heks, Maggie O'Leary. En toen Barton Deverill zijn grootse plannen ten uitvoer bracht, werden Maggie en haar familie naar de moerasgronden verbannen. Op de avond van het zomerbal vierden de elfen, de bosgeesten en de kabouters dat ze niet langer zuchtten onder het wrede bewind van de heks. Grootpapa Hartley had me ook verteld dat Maggie O'Leary had geprobeerd het kasteel in de as te leggen, uit wraak omdat Barton Deverill haar land had gestolen, maar dat ze gevangen was genomen en veroordeeld tot de brandstapel. Op de avond van het zomerbal werd behalve het einde van de heks ook het begin van een tijdperk van vrede en schoonheid gevierd. Dat was de reden dat de bossen op het landgoed zich tooiden met een vreemd, fosforescerend mos dat als een weelderige groene deken elke stam, elke tak, elke steen bedekte, zacht en vochtig als een spons dankzij de magie van de elfen, de bosgeesten en de kabouters. Wat zou ik dat graag willen zien! Anders dan mijn zussen was ik niet bijster geïnteresseerd in de drie knappe zonen van Lord Deverill. Mij ging het om het mos, om de gewijde elfengrond, zoals mijn grootvader Hartley die had genoemd. Op de avond van het zomerbal kwam al wat in het bos leefde tevoorschijn om te dansen op elfenmuziek, en ik was vastbesloten om daar getuige van te zijn.

Dominee Perivale verbrak met zijn monotone stem de stilte. 'O Heer, geef haar Uw vrede en laat Uw eeuwige licht over haar schijnen.' Ik deed mijn ogen open. Was het zover? Was Grootmama Gin gestorven? Papa kuste haar hand. Mama snikte. Gertrude begon te huilen, maar daar keek niemand van op, want Gertrude hilde om het minste of geringste. Het was nauwelijks voor te stellen dat Betsy